

STORTINGET

Representantforslag 33 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:33 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Alfred Jens Bjørlo om mer fleksible og fremtidsrettede arbeidstidsordninger

Til Stortinget

Bakgrunn

Stadig flere arbeidstakere ønsker å ta selvstendige beslutninger og ha større påvirkning på og mer fleksibilitet i sin arbeidshverdag. Dagens arbeidsmiljølov har tydelig definerte rammer både for hvor mange timer i løpet av et døgn/en uke man kan jobbe samt når på døgnet arbeidet skal foregå. Sammen med ny teknologi og digitalisering bør det være mulig å legge bedre til rette for den enkelte arbeidstakers ønske om å styre sin egen arbeidstid. Man bør derfor utrede om dagens arbeidstidsbestemmelser er i tråd med ønsket om økt fleksibilitet for den enkelte arbeidstaker.

Allerede for ti år siden tok Venstre til orde for at framtidens arbeidsliv vil kreve nye og mer fleksible løsninger. Utfordringen er i dag, ti år etter, fortsatt å skape et mer moderne arbeidsliv, hvor det er plass til flest mulig. Det er også en forutsetning for et mer inkluderende arbeidsliv.

Under koronapandemien ble hjemmekontor en del av dugnaden. Mange arbeidsgivere og arbeidstakere fikk høstet erfaringer de ellers aldri ville ha fått. For noen er det naturlig å vende tilbake til den fysiske arbeidsplassen, og noen vil fortsatt jobbe med oppgaver som er tydelig tilknyttet et fysisk arbeidsted og med en

naturlig definert arbeidstid. Men stadig flere vil ha jobber der det er mulig å utføre arbeidet mer uavhengig av tid og sted.

Å i større grad kunne styre sin egen arbeidstid oppleves som positivt, og dagens arbeidstidsbestemmelser kan oppleves som unødvendig rigide. Innenfor arbeidsgivers styringsrett bør det etter forslagsstillernes syn i større grad enn i dag være mulig å imøtekomme enkeltmenneskers ønske om å styre egen arbeidstid. Det kan dreie seg om å finne en bedre balanse mellom hjem og arbeid, eller at enkeltmennesker ønsker å jobbe mer intensivt over en begrenset periode.

I andre europeiske land har man gjort grep for å oppdatere regelverket som regulerer arbeidstid på en slik måte at det er i bedre samsvar med dagens og fremtidens arbeidsliv, og der man introduserer nye ordninger for fleksibel arbeidstid. Dette gjelder f.eks. ordninger hvor ansatte har rett til å bestemme tid og sted for arbeidet, mens arbeidsgiver definerer arbeidsoppgaver og målsettinger samt tidsplanen for arbeidet. Slik oppnår man at de som ønsker det skal ha anledning til å avtale frivillig fleksibilitet i samarbeid med sin arbeidsgiver, og i større grad kan styre sin egen arbeidstid. På denne måten kan enkeltmennesker gis større frihet i arbeidstid gjennom avtale med sin arbeidsgiver. Slike avtaler tar utgangspunkt i frivillighet og avtales innenfor arbeidsgivers styringsrett.

Det bør i større grad være rom i arbeidstidsbestemmelsene for at arbeidstakere kan ta i bruk en tidkonto som gir arbeidstakere større råderett over hvordan de fordeler den avtalte arbeidstiden. I dag er det åpning for å gjøre unntak fra ordinære arbeidstidsbestemmelser ved skriftlige avtaler med inntil ett års varighet, med adgang til ytterligere tilpasninger for arbeidstakere omfattet av tariffavtaler. I stedet for å være en unntaksbestem-

melse kan individuell tidskonto gi reell fleksibilitet ved å gi arbeidstakere mulighet til å fordele mer av arbeidstiden sin selv, og til å påvirke hvordan timene fordeles gjennom ukene og dagene.

Ny teknologi og digitalisering gir etter forslagsstillernes syn mange muligheter som det er viktig å legge til rette for. Det gir også noen nye utfordringer som dagens arbeidsmiljølov heller ikke er godt nok tilpasset til. Digitalisering og teknologi gir mange muligheter til en mer fleksibel arbeidshverdag, mer autonomi og potensial for bedre balanse mellom fritid og arbeid. Det gir imidlertid også en risiko for at balansen mellom arbeid og fritid kan viskes ut på en annen måte enn tidligere. Det empiriske grunnlaget man har fra erfaringene som er gjort med hjemmekontor, peker på at man kan oppleve å alltid være «logget på», noe som kan utfordre forholdet mellom arbeid og fritid. Denne utfordringen løses etter forslagsstillernes syn heller ikke godt nok gjennom eksisterende norsk lovgivning. Det er derfor behov for å tenke nytt for å i større grad finne løsninger som både ivaretar muligheten for individuelle tilpasninger og frihet, samtidig som man også sikrer vern av folks fritid.

Forskning fra Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) viser at over halvparten av ansatte i Norge jobber hjemmefra utenfor arbeidstiden. AFI peker på at det kan ha negative helsemessige konsekvenser å være påkoblet etter at arbeidsdagen er over. Samtidig er muligheten til å jobbe utenfor ordinær arbeidstid noe av det mange setter pris på ved et stadig mer fleksibelt arbeidsliv.

I Frankrike vedtok man allerede i 2017 retten til å logge av. Flere andre europeiske land har innført tilsvarende lovgivning.

Summen av nye muligheter for fleksibilitet, individuell frihet og nye problemstillinger viser behovet for at regelverket som regulerer arbeidstid er i bedre samsvar med dagens og fremtidens arbeidsliv. Dette innebærer både at man legger til rette for nye innretninger for fleksible arbeidstidsløsninger og at man sikrer vern av folks rett til å være frakoblet i møte med digitalisering og ny teknologi.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige lovforslag for å sikre at regelverket som regulerer arbeidstid er i bedre samsvar med dagens og fremtidens arbeidsliv og ikke skaper unødvendige hindringer for å kunne inngå individuelle avtaler om fleksibel arbeidstid.
2. Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg som får i oppgave å undersøke omfang og innretninger på fleksible arbeidstidsløsninger i norsk arbeidsliv og hente inn erfaringer fra andre sammenlignbare lands lovverk for regulering av fleksibel arbeidstid.
3. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med lovforslag for å lovfeste retten til å være frakoblet etter kontortid.

9. november 2023

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

Alfred Jens Bjørlo

